

fidem vel mores adoriuntur, vel religionis cultum, aut etiam praeceptorum Ecclesiae observantiam impediunt.

15. Summopere invigilent parochi, ne viri aut mulieres in suis parochiis exurgant, qui in cathedra pestilentiae sedentes, loquantur perversa contra catholicam fidem, ut adducant discipulos post se. Si quem ex his seductoribus advenire vel exurgere deprehenderit, quam primum ad suum quisque Episcopum deferat, ut huic tanto scandalo totis viribus occurrat, ne forte venenum latius diffundatur; eamque in depellendis erroribus prudentem normam teneant, quam Episcopi tenendam iudicent.

CAPUT IV.

De scholis et collegiis acatholicis et neutris.

16. Proverbium est: « Adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab ea »¹. Idque probe noscentes inimici Dei et Ecclesiae, pravorum fautores ac propagatores doctrinarum, nihil intentatum nihilque inexpertum relinquunt, ut omnem Ecclesiae potestatem atque salutarem vim, quam ipsa Ecclesia ex sua divina institutione exercere debet, vel magis in dies coarctent, vel fideles ab eisdem institutis arceant, et ipsa instituta pleno civilis politicaeque auctoritatis arbitrio subiciant, ad imperantium placita et ad volubilem aetatis opinionum rationem. Propterea consilia conatusque arcendi a popularibus scholis Ecclesiae potestatem proficiscuntur ex animo eidem Ecclesiae summopere adverso atque ex studio extinguendi in populis divinum sanctissimae fidei nostrae lumen.

17. Sciant omnes fideles excommunicationem Ro-

¹ Prov. XXII, 6.

mano Pontifici reservatam incidere ii omnes qui nomen dederint sectae massonicae vel carbonariae, aut aliis quibuscumque eiusdem generis, quae contra Ecclesiam, vel legittimas potestates, seu palam, seu clandestine machinantur, necnon iisdem sectis favorem qualemcumque praestantes; earumque occultos corypheos ac duces non denuntiantes, donec non denuntiaverint¹.

18. Meminerint etiam, praeter istas, esse et alias sectas prohibitas atque sub gravis culpa reatu vitandas: inter quas praecipuae recensendae illae omnes quae a sectatoribus secretum nemini pandendum et omnimodam obedientiam occultis ducibus praestandam iureiurando exigunt.

19. Animarum rectores, concionatores et confessarii enixè studeant impurissimam hanc luem, quae per omnes Reipublicae venas serpit extirpare, praeculis habitis saluberrimis monitis et praeceptis Encyclicae *Humanum Genus* SS. D. N. Leonis Papae XIII aliorumque S. Sedis documentorum.

CAPUT V.

De pravis libris et ephemeridibus.

20. Assidue vigilare atque omni ope contendere, ut integritas fidei morumque christianorum nullum detrimentum capiat, si unquam alias maxime est necessarium hoc tempore, cum effrenatis licentia ingeniis ac moribus, omnis fere doctrina, quam Servator hominum Iesus Christus tuendam Ecclesiae suae ad salutem generis humani permisit, in quotidianum vocatur certamen atque discrimen. Quo in certamine variae

¹ Const. *Apostolicae Sedis*.

profecto atque innumerabiles sunt inimicorum calliditates artesque nocendi: sed cum primis est periculorum intemperantia scribendi, disseminandique in vulgus quae prave scripta sunt. Nihil enim cogitari potest perniciosius ad inquinandos animos per contemptum religionis perque illecebras multas peccandi.

21. Ad tot gravissima pericula devitanda, fideliter serventur normae et regulae circa censuram, divulgationem et prohibitionem librorum aliorumque scriptorum a SS. D. N. Leone Papa XIII statutae in Constitutione Apostolica *Officiorum et munerum*, edita die 25 Ianuarii 1897 aliaque apostolica praescripta.

22. Sciant typographi et editores librorum ipsis speciatim praecepta esse quae sequuntur: « Nullus liber censurae ecclesiasticae subiectus excudatur, nisi in principio nomen et cognomen tum auctoris, tum editoris praeferat, locum insuper et annum impressionis atque editionis. Quod si aliquo in casu, iustas ob causas, nomen auctoris tacendum videatur, id permittendi penes ordinarium potestas sit. – Noverint typographi et editores librorum novas eiusdem operis approbati editiones, novam approbationem exigere, hanc insuper textui originali tributam, eius in aliud idioma versioni non suffragari. – Libri ab Apostolica Sede damnati, ubique gentium prohibiti censeantur, et in quodcumque vertantur idioma. – Quicumque librorum venditores, praecipue qui catholico nomine gloriantur, libros de obscenis ex professo tractantes neque vendant, neque commodent, neque retineant: ceteros prohibitos venales non habeant, nisi a S. Indicis Congr. veniam per Ordinarium impetraverint, nec cuiquam vendant, nisi prudenter existimare possint, ab emptore legitime peti »¹.

¹ Const. *Officiorum*, 25 Ian. 1897.

23. Transgressores autem decretorum generalium S. Sedis de censura et prohibitionem librorum, hisce canonicis poenis subiacent: « Omnes et singuli scienter legentes, sine auctoritate Sedis Apostolicae, libros apostatarum et haeticorum haeresim propugnantes, necnon libros cuiusvis auctoris per Apostolicas Litteras nominatim prohibitos, eosdemque libros retinentes, imprimentes et quomodolibet defendentes, excommunicationem, ipso facto, incurrunt, Romano Pontifici speciali modo reservatam. – Qui sine Ordinarii approbatione sacrarum Scripturarum libros vel earumdem adnotationes, vel commentarios imprimunt, aut imprimi faciunt, incidunt ipso facto in excommunicationem nemini reservatam. – Qui vero cetera transgressi fuerint, quae his decretis generalibus (Constitutionis videlicet *Officiorum*) praecipuntur, pro diversa reatus gravitate serio ab Episcopo moneantur; et, si opportunum videbitur, canonicis etiam poenis coerceantur »¹.

24. Contra pravorum librorum et ephemeridum venena mortifera, medicamina salutaria adhibenda sunt. Hinc, quia perversi homines ad perniciosas doctrinas in populis spargendas, typographica arte abutuntur, nobis eodem medio ad salutes ubique doctrinas seminandas, uti similiter expedit.

25. Volumus igitur ac praecipimus, ut parochi saepius fideles moneant, ne umquam legere praesumant scripta quae ab impiis hominibus edita fuerunt, quaeque ad destructionem fidei, morumque corruptionem diriguntur; contra vero maxime commendent catholicorum scriptorum lectionem, facilemque reddere curent librorum acquisitionem, quae nihil adversus fidem et

¹ Ibid.

bonos mores, religionem eiusque ministros, ecclesiasticam disciplinam aut divinum cultum, contineant.

26. Optamus ut tam clerici, quam laici, summa ope nitantur ad erigendas in praecipuis paroeciis, bibliothecas, libros, opuscula et ephemerides mutuan-tes, unde sacra et religiosa doctrina hauriri possit. Id, ut facilius assequatur, in singulis dioecesibus pecuniae fundus ad huiusmodi scripta edenda et propaganda institui oporteret. Ad omnem tamen imprudentiam devitandam, nihil hac in re fiat inconsulto Ordinario.

27. Universis piis sodalitiis summopere commendamus, ut de praevio Ordinarii consilio, ope eleemosynarum, ad hoc opus nominatim collectarum, curent bonos emere libros, qui iuxta normas christianae prudentiae fidelibus speciatim sodalibus donentur, vel commodentur.

28. Catholici scriptores, sub vigilantia et obedientia Episcoporum, pravorum scriptorum fallacias, et venata iacula reiiciant, prae oculis habitis praeceptis et monitis SS. D. N. Leonis Papae XIII in suis Encyclicis aliisque documentis.

29. Ideoque conscientia pura et intentione recta, suppliciter sapientiam postulent a Deo, ut rite proprio munere fungantur.

30. Catholici scriptores, ne temerarii sint, veritates dogmaticas ac morales apprime callere et perspicere debent, ne ex ignorantia vel imperitia, impiorum sigillationibus veritatem exponant.

31. Animi moderatio et erga errantium clementia in cunctis disceptationibus appareat, ita ut notum sit omnibus non vana cupidine sed caecos illustrandi desiderio, catholicos scriptores ad errores refutandos moveri.

Servetur proinde praeclarum effatum: *In necessariis unitas; in dubiis libertas; in omnibus charitas.*

32. In rebus *philosophicis* pertractandis semper meminerint, catholicam fidem rectae rationi contrariam esse numquam posse, nec rectam rationem fidei; ambae enim cum donum Dei sint, invicem consentiunt. Ad quod prae oculis habere non omittant dogmaticam constitutionem Concilii Vaticani quae incipit *Dei Filius*.

33. In rebus *historicis* permagnam cautelam adhibeant, siquidem adversarii, sive impii fuerint, sive rationalistae aut haeretici, vel negant, vel fabellis deformant, vel mendaciis deturpant veritates in quibus connexio aliqua cum fidei documentis vel Ecclesiae dignitate et iuribus invenitur.

34. In rebus politicis toto zelo abhorreant ab exci-tandis seditionibus; maximis contentur viribus, ut reverentiam, obedientiam et subiectionem erga eos qui auctoritatem exercent, concilient; et si quando leges conficiantur seu promulgentur contra Dei et Ecclesiae praecepta, vel contra commune bonum, memores moniti D. Augustini, diligant homines et errores tantum interficiant; servatisque verborum christiana moderatione atque debita auctoritati reverentia, non vereantur quaecumque iniusta, periculosa aut bono Ecclesiae vel societatis adversa confutare. Quibus aliisque in rebus Episcoporum praescripta accurate serventur.